

Sygn. akt I C 2123/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Wioletta Sychniak

Protokolant: staż. Aleksandra Sikora

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2021 roku w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa K. J.

przeciwko Towarzystwu (...) w W.

o zapłatę

1. oddala powództwo;

2. zasądza od powoda K. J. na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) w W. kwotę 900 (dziewięćset) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2123/20

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym 5 listopada 2020 r. powód – K. J. wniósł o zasądzenie od pozwanego – Towarzystwa (...) z siedzibą w W. kwoty 2423,94 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 17 listopada 2017 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 196,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 17 listopada 2017 r. do dnia zapłaty.

Dochodzone pozwem roszczenie stanowi odszkodowanie z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego oraz kosztów podstawienia pojazdu zastępczego, które w związku z kolizją drogową przysługuje poszkodowanemu od pozwanego Zakładu (...), świadczącego ochronę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej na rzecz sprawcy zdarzenia. Najem pojazdu trwał 20 dni, a łączny wynikły stąd koszt wyniósł 3.444 zł. Powód, uzasadniając przysługującą mu czynną legitymację procesową wskazał, że nabył od poszkodowanego przysługującą mu względem Pozwanego wierzytelność.
/pozew k. 4-7/

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 14 grudnia 2020 r. Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w całości. **/nakaz zapłaty k. 28/**

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 22 stycznia 2021 r. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności co do zasady, przyznając, że wypłacił odszkodowanie za okres 12 dni najmu w łącznej wysokości 1020,06 złotych. Wskazał, że przedstawił poszkodowanemu propozycję najmu pojazdu zastępczego od partnerów pozwanego przy zastosowaniu dobowej stawki niższej, niż stosowana przez Powoda.

Zakwestionował również zasadność refundacji kosztów podstawienia i odbioru pojazdu zastępczego. **/sprzeciw k. 31-35/**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 września 2017 roku, o godzinie 18:28, na al. (...) w Ł., miało miejsce zdarzenie drogowe. Kierujący pojazdem marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...), wyjeżdżając z ulicy podporządkowanej, nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu kierującemu pojazdem marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) Z. K., w wyniku czego doprowadził do zderzenia obu pojazdów.

Na miejsce zdarzenia został wezwany patrol Policji, który w wyniku przeprowadzonych czynności ukarał kierującego pojazdem marki O. mandatem karnym.

/protokół zgłoszenia szkody k. 39; potwierdzenie otrzymania zgłoszenia k. 40-41; zeznania świadka Z. K. k. 76v-77 i 78 [znacznik czasowy 00:06:59-00:13:09], nagranie zgłoszenia szkody, k. 44/

Sprawca kolizji w dniu zdarzenia był objęty przez pozwaną Zakład (...) ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów, której zawarcie zostało potwierdzone polisą numer (...).

/bezsporne, potwierdzenie otrzymania zgłoszenia k. 40-41/

W wyniku zdarzenia uszkodzeniu uległ należący do poszkodowanego Z. K. samochód osobowy marki F. (...). Zniszczenia koncentrowały się w obrębie przodu pojazdu, a ich zakres miał charakter szkody całkowitej i uniemożliwił dalszą jazdę.

/zeznania świadka Z. K. k. 76v-77 i 78 [znacznik czasowy 00:06:59 – 00:23:02], nagranie zgłoszenia szkody k. 44; pismo ubezpieczyciela k. 18-19/

Na miejscu zdarzenia pojawił się Powód, który zaproponował poszkodowanemu załatwienie wszystkich formalności związanych z uszkodzonym pojazdem, holowanie pojazdu oraz organizację najmu pojazdu zastępczego. Z. K. z oferty skorzystał.

Uszkodzony pojazd został odholowany przez powoda na parking strzeżony przy ul. (...) w Ł..

Tego samego dnia, o godzinie 21:10, Powód zawarł z poszkodowanym umowę najmu pojazdu zastępczego marki S. (...), na czas oznaczony do dnia zakończenia przez ubezpieczyciela likwidacji szkody. Umówiony czynsz wynosił 140 zł netto za jedną dobę najmu. Zgodnie z umową w przypadku wydania lub zwrotu pojazdu poza godzinami pracy przedsiębiorstwa powoda pobierał on opłatę w wysokości 80 złotych netto.

/umowa najmu k. 11-12; zeznania świadka Z. K. k. 76v-77 i 78 [znacznik czasowy 00:06:59-00:33:54]/

Następnego dnia, o godzinie 8:16, Powód dokonał w imieniu poszkodowanego telefonicznego zgłoszenia szkody pozwanemu Zakładowi (...). Szkada została zarejestrowana pod numerem (...).

Przyjmujący zgłoszenie konsultant zaproponował wynajęcie pojazdu zastępczego na rzecz poszkodowanego. W odpowiedzi na propozycję Powód poinformował konsultanta, że poszkodowany nie jest już zainteresowany najmem ze strony zakładu ubezpieczeń. Wobec powyższego przyjmujący zgłoszenie poinformował Powoda, że w przypadku najmu pojazdu we własnym zakresie zakład ubezpieczeń zastrzega sobie prawo do zweryfikowania umówionej stawki czynszu za najem, do wysokości stawek obowiązujących w podmiotach partnerskich. Wskazał również adres strony internetowej, na której poszkodowany może uzyskać szczegółowe informacje w zakresie akceptowanych stawek.

Powód nie poinformował poszkodowanego o złożonej przez ubezpieczyciela propozycji organizacji najmu i obowiązujących u jego partnerów stawkach czynszu. Odmówił również podania zakładowi ubezpieczeń numeru telefonu do poszkodowanego.

/nagranie zgłoszenia szkody k. 44, zeznania świadka Z. K. k. 76v-77 i 78 [znacznik czasowy 00:06:59 – 00:23:02]/

Pozwany współpracuje z przedsiębiorcą działającym pod firmą (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w K. w zakresie organizacji najmu pojazdów zastępczych na rzecz poszkodowanych, względem których na Pozwanym ciąży obowiązek odszkodowawczy. Zgodnie z łączącą strony umową współpracy z dnia 25 lutego 2015 r., dzienny czynsz najmu pojazdu zastępczego klasy B, w przypadku najmu na okres powyżej 5 dni wynosił na dzień zdarzenia 69,11 złotych netto.

/umowa o współpracy k. 60-64/

Wynajęty pojazd został zwrócony przez poszkodowanego w dniu 10 października 2017 r. Łączny czas trwania najmu wynosił 20 dni, zaś całkowity, wynikły stąd koszt obejmujący umówiony czynsz oraz opłaty za wydanie i zwrot pojazdu po godzinach pracy wynajmującego wynosił 3640,80 złotych.

/umowa najmu k. 11-12; faktura k. 13/

Pozwany uznał swoją odpowiedzialność co do zasady za przedmiotową szkodę. Przyznał odszkodowanie za uszkodzenie pojazdu, koszty holowania, koszty parkowania oraz koszt najmu pojazdu zastępczego.

Wyplata odszkodowania za uszkodzenie pojazdu w pierwotnie przyznanej wysokości 4700 złotych nastąpiła w dniu 3 października 2017 r. Decyzją z dnia 29 stycznia 2019 r. Pozwany przyznał tytułem odszkodowania dodatkową kwotę w wysokości 1500 złotych. Łącznie wypłacone odszkodowanie za uszkodzenie pojazdu wynosiło 6200 złotych.

W zakresie odszkodowania za poniesione koszty najmu pojazdu Pozwany zweryfikował umówioną przez poszkodowanego z Powodem stawkę czynszu, obniżając ją do kwoty 69,11 zł netto za dobę oraz uznał, że uzasadniony okres najmu wynosił 12 dni tj. od dnia wynajęcia pojazdu zastępczego do dnia wypłaty odszkodowania. Przyznał ostatecznie z tego tytułu odszkodowanie w wysokości 1020,06 złotych.

/decyzje ubezpieczyciela k. 16-17, 18-19, 42, potwierdzenie transakcji k. 15/

W dniu 10 października 2017 r. poszkodowany zawarł z Powodem umowę cesji, mocą której przelał na Powoda wierzytelność w zakresie kosztów najmu pojazdu zastępczego przysługującą mu względem pozwanego Zakładu (...) w związku z kolizją z dnia 21 września 2017 r.

/umowa przelewu wierzytelności k. 23/

W czasie kiedy doszło do zdarzenia, Z. K. nie miał innego samochodu poza uszkodzonym F., z którego mógłby korzystać po kolizji. Wprawdzie jego żona miała samochód marki P. (...), ale Z. K. z niego nie korzysta. Uszkodzony samochód był przez poszkodowanego wykorzystywany głównie do celów prywatnych, przede wszystkim podczas dojazdów do pracy. W okresie pomiędzy zwrotem pojazdu zastępczego, a kupnem nowego pojazdu, poszkodowany dojeżdżał do pracy komunikacją miejską, co nie stanowiło dla niego problemu.

Z. K. dłuższy czas przed kolizją nosił się z zamiarem zakupu nowego samochodu i na ten cel zgromadził odpowiednią kwotę. Kupił inny samochód – T. (...) w końcu 2017 roku, rok produkcji 2004, za około 14 000 złotych. Gdyby nie dysponował środkami pozwalającymi na zakup kolejnego pojazdu, nie zaciągnąłby na ten cel kredytu i odstąpiłby od zakupu, dalej przemieszczając się komunikacją miejską.

/zeznania świadka Z. K. k. 76v-77 i 78 [znacznik czasowy 00:06:59-00:33:54]/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów zaofiarowanych przez strony, w tym kopii dokumentów, których prawdziwość nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości Sądu, a ponadto w oparciu o nagranie zgłoszenia szkody przez powoda oraz zeznania świadka Z. K..

Sąd pominął dowód z zeznań stron z jego ograniczeniem do przesłuchania powoda, dowód z dokumentów dotyczących nabycia nowego pojazdu przez świadka oraz dowód z informacji firmy (...) Sp. z o.o. Sp. k. oraz dowód z opinii biegłego z zakresu ekonomii.

Nie było potrzeby gromadzenia dodatkowych dokumentów dotyczących nabycia przez poszkodowanego innego samochodu w miejsce uszkodzonego wskutek zdarzenia z 21.09.2017 r., ponieważ zeznania świadka są w tym zakresie wyczerpujące i wystarczające do ustalenia okoliczności, które chciał udowodnić Pozwany. Ponadto świadek na rozprawie okazał dowód rejestracyjny pojazdu, który kupił w 2017 roku i, z którego nadal korzysta. Fakty, które Pozwany chciał udowodnić za pomocą opinii biegłego z zakresu ekonomii, są nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy. W świetle zeznań świadka, po pierwsze zastąpił on samochód uszkodzony innym, nabytym w części za fundusze własne, w części za odszkodowanie, a po wtóre nie był skłonny kupować samochodu na kredyt. Ponadto teza dowodowa była zbyt ogólnikowa: oferty istniejące na rynku można zbadać bez pomocy biegłego, a dostępność kredytu nie zależy tylko od ofert banków, ale i zdolności kredytowej konkretnych osób o kredyt się ubiegających. Nie ma to znaczenia w niniejszej sprawie, ale nie sposób pominąć refleksji, że żaden przepis nie nakłada na poszkodowanego obowiązku zastąpienia uszkodzonej rzeczy inną, a już zwłaszcza przy zaciągnięciu zobowiązania w postaci kredytu. Warto jednak dostrzec niespotykaną w praktyce ubezpieczycieli propozycję Towarzystwa (...) zwrotu odsetek od kredytu.

Zbędne były dla rozstrzygnięcia sprawy dowody, o które wnioskował Powód, a które Sąd pominął. Nie było potrzeby przesłuchania Powoda na okoliczności wskazane w pozwie. Przebieg postępowania likwidacyjnego został wykazany dokumentami, które złożyło obie strony i ostatecznie, okoliczności z tym związane nie były sporne. Nie ma znaczenia utrata dochodu przez Powoda, to nie Powód był poszkodowany w zdarzeniu z 21.09.2017 r. i nie o jego szkodę tu chodzi. Całkowicie zbędne było zasięgnięcie informacji z firmy współpracującej z Pozwanym w zakresie wynajmu samochodów zastępczych. Powód zgłaszając ten wniosek zmierzał do udowodnienia, że propozycja ze strony Pozwanego nie była realna. W okolicznościach niniejszej sprawy, ta okoliczność nie ma znaczenia, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Rejonowy zważył co następuje

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

W przedmiotowym stanie faktycznym okoliczność bezsporną stanowiło zdarzenie drogowe z dnia 21 września 2017 r., którego skutkiem była szkoda całkowita w pojeździe poszkodowanego i odpowiedzialność pozwanego Zakładu (...) za jego skutki. Nie budzi wątpliwości czynna legitymacja procesowa Powoda, który na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 10 października 2020 r. wstąpił w prawa dotychczasowego wierzyciela, przysługujące mu wobec strony pozwanej w zakresie kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Spór koncentrował się wokół wysokości odszkodowania przysługującego stronie powodowej z tytułu najmu samochodu zastępczego, tak co do długości uzasadnionego czasu korzystania z samochodu zastępczego, jak i stawki dobowej za wynajem.

Podstawę prawną roszczeń strony powodowej stanowi art. 822 § k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2214 t.j.), po-szkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej (OC) może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń.

W myśl art. 361 §2 k.c., w granicach normalnych następstw działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika jej naprawienie obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Przepis ten konstytuuje zasadę pełnej kompensacji szkody i ma na celu przywrócenie majątku poszkodowanego do stanu, który istniałby, gdyby zdarzenie szkodzące nie miało miejsca. Wysokość odszkodowania powinna odpowiadać wielkości szkody, która wyznacza górną granicę należnego poszkodowanemu świadczenia. Obowiązujące przepisy regulujące odpowiedzialność odszkodowawczą, nie dają podstawy do automatyzmu przy orzekaniu o zwrocie kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. W judykaturze akcentuje się przede wszystkim indywidualny charakter każdej sprawy, przez co należy rozumieć, że indywidualnie powinna być oceniana nie tylko zasadność refundacji kosztów najmu pojazdu zastępczego, ale i ich wysokość. Dobitnie zostało to wyrażone w uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku (III CZP 5/11, opubl. w OSN z 2012 r., nr 3, poz. 28), w której podkreślono, że „odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej”.

Korzystanie z samochodu stało się przy obecnym stanie rozwoju stosunków społecznych i gospodarczych standardem cywilizacyjnym. Możliwość wynajęcia pojazdu zastępczego ma umożliwić poszkodowanemu zachowanie takiego standardu życia codziennego, jak gdyby wypadek nie miał miejsca. Szkodą majątkową podlegającą naprawieniu są wydatki poniesione przez poszkodowanego w okresie na-prawy pojazdu albo przez okres niezbędny do nabycia nowego samochodu, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione. Ta szkoda istnieje także wtedy, gdy poszkodowany zaciągnął zobowiązanie do zapłaty czynszu najmu pojazdu zastępczego (tak Sąd Najwyższy w uchwale z 13 marca 2020 roku, sygn. III CZP 63/19). Jednocześnie w uzasadnieniu omawianej uchwały z dnia 17 listopada 2011 roku Sąd Najwyższy wprost wypowiedział się, że utrata możliwości korzystania z pojazdu nie powoduje samoistnie odrębnego uszczerbku majątkowego oraz, że nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być refundowane ze względu na obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów.

Uznając przytoczone powyżej stanowisko za słuszne stwierdzić należy, że roszczenie o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego nie przysługuje zawsze i każdemu, a o jego zasadności decydują okoliczności konkretnej sprawy. Potrzebę korzystania z pojazdu zastępczego, wysokość kosztów z tego tytułu, jak i niezbędny czas trwania najmu, zgodnie z art. 6 k.c., powinien udowodnić powód.

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy pozwala na stwierdzenie, że korzystanie przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego ponad zaakceptowany przez Pozwanego okres było nieuzasadnione. Szkoda w pojeździe miała charakter całkowity, dlatego zgodnie z przytoczonym wyżej poglądem, pokrycie przez ubezpieczyciela kosztów najmu pojazdu było uzasadnione najwyżej do czasu pozwalającego na zakup nowego pojazdu. Z okoliczności sprawy oraz z zeznań świadka wynika jednakże, że poszkodowany nie wykazywał w tym celu aktywności, ani pośpiechu. Posiadanie pojazdu nie było konieczne do codziennego funkcjonowania poszkodowanego, który w tym czasie bez większych negatywnych konsekwencji przemieszczał się komunikacją miejską i nie wynajmował ponownie pojazdu. Podkreślenia wymaga i to, że w świetle zeznań świadka, nie ma pewności, czy gdyby Powód sam nie zaproponował mu wynajmu samochodu zastępczego, to świadek zdecydowałby się na takie rozwiązanie. O braku pilnej konieczności dysponowania pojazdem świadczy również fakt, że Z. K. kupił kolejny samochód dopiero pod koniec 2017 r. Przy tym zakup ten nastąpił przed dopłatą przez Pozwanego odszkodowania w wysokości 1500 złotych, co miało miejsce w styczniu 2018 roku. W istocie decyzja poszkodowanego o zakupie innego samochodu nie była powiązana z uzyskaniem odszkodowania, ani datą jego wypłaty. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że zaakceptowany przez pozwanego okres najmu, stanowi maksymalny okres, za który Pozwany powinien ponosić odpowiedzialność.

W odniesieniu natomiast do wysokości należnego odszkodowania za zaakceptowany przez pozwanego okres najmu należy stwierdzić, że nie wszystkie poniesione w tym czasie wydatki na najem pojazdu mogą być refundowane,

nawet jeżeli pozostają one w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą komunikacyjną. Po stronie wierzyciela istnieje bowiem obowiązek zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2 i 362 k.c.). Na dłużniku ciąży natomiast obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych, pozwalających na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się wyeliminować w inny sposób, przy zachowaniu rozsądnej proporcji między interesem wierzyciela, a obciążeniem dłużnika. Nie mogą być uznane za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki, które nie są konieczne do wyeliminowania negatywnego następstwa majątkowego w postaci utraty możliwości korzystania z uszkodzonego (zniszczonego) pojazdu, gdy następstwo to może być wyeliminowane - bez uszczerbku dla godnych ochrony interesów poszkodowanego - w inny, mniej uciążliwy dla dłużnika sposób (zob. uchwałę SN III CZP 5/11 z dnia 17 listopada 2011 r.). Jeżeli zatem ubezpieczyciel proponuje poszkodowanemu - we współpracy z przedsiębiorcą trudniącym się wynajmem pojazdów - skorzystanie z pojazdu zastępczego równorzędnego pod istotnymi względami pojazdowi uszkodzonemu albo zniszczonemu (zwłaszcza co do klasy i stanu pojazdu), zapewniając pełne pokrycie kosztów jego udostępnienia, a mimo to poszkodowany decyduje się na poniesienie wyższych kosztów najmu innego pojazdu, koszty te - w zakresie nadwyżki - będą podlegały indemnizacji tylko wtedy, gdy poszkodowany wykaże szczególne racje, przemawiające za uznaniem ich za „celowe i ekonomicznie uzasadnione”. Jeżeli istotne warunki wynajmu proponowanego przez ubezpieczyciela (we współpracy z przedsiębiorcą wynajmującym pojazdy) czynią zadość potrzebie ochrony uzasadnionych potrzeb poszkodowanego, nie ma podstaw, by obciążać osoby zobowiązane do naprawienia szkody wyższymi kosztami związanymi ze skorzystaniem przez poszkodowanego z droższej oferty. Co więcej, należy uznać, że w ramach ciężącego na poszkodowanym obowiązku minimalizacji szkody i współdziałania z dłużnikiem (ubezpieczycielem) mieści się obowiązek niezwłocznego zasięgnięcia informacji co do tego, czy ubezpieczyciel może zaproponować poszkodowanemu pojazd zastępczy równorzędny uszkodzonemu (zniszczoneму). Zasada proporcjonalności, nakazuje uwzględnić godne ochrony interesy poszkodowanego i dłużnika, ale także ogólniejszy взгляд na racjonalność ekonomiczną rozwiązań prawnych. Trudno bowiem pominąć, że proponowanie przez ubezpieczycieli (we współpracy z innymi przedsiębiorcami) pojazdów zastępczych jest - ze względu na efekt skali i związaną z tym efektywność kosztową - rozwiązaniem korzystnym dla ogółu ubezpieczonych, gdyż ogranicza koszty ochrony ubezpieczeniowej (i tym samym wysokość składek). Rozwiązanie takie może sprzyjać także korzystnej dla ubezpieczonych konkurencji w zakresie stawek czynszu najmu. Niesie również pewne korzyści dla samego poszkodowanego, który - korzystając z propozycji ubezpieczyciela - ma zapewnione pełne pokrycie kosztów pojazdu zastępczego, unika związanych z tym sporów i przedłużenia postępowania likwidacyjnego. W szerszej skali przyczynia się także do redukcji liczby sporów sądowych, gdyż - jak wynika z badań orzecznictwa sądów powszechnych - właśnie spory o zasadność stawek czynszu są najczęstszym zarzewiem procesów sądowych. Należy też podkreślić, że proponowana wykładnia nie eliminuje ani nie ogranicza przysługującej poszkodowanemu swobody wyboru kontrahenta, od którego wynajmie pojazd. Sprawia jedynie - ze względu na obowiązek zapobiegania zwiększeniu rozmiarów szkody - że zawierając umowę na mniej korzystnych warunkach od proponowanych przez ubezpieczyciela, poszkodowany będzie zmuszony ponieść część związanych z tym kosztów (zob. uchwałę SN z dnia 24 sierpnia 2017 r. III CZP 20/17).

Przenosząc zaprezentowane wyżej poglądy judykatury na grunt niniejszego stanu faktycznego należy stwierdzić, że poszkodowany w niniejszej sprawie nie zadośćuczynił ciężącemu na nim obowiązkowi minimalizacji zakresu szkody. Wręcz przeciwnie, nie wykazując zainteresowania zaproponowaną mu przez powoda stawką oraz zawierając umowę najmu pojazdu zastępczego określającą wysokość czynszu na poziomie ponad dwukrotnie wyższym aniżeli stawka stosowana przez podmiot współpracujący z pozwanym, przyczynił się do zwiększenia jej rozmiaru. Poszkodowany przyjął ofertę wynajmu samochodu od Powoda bez jakiegokolwiek uprzedniego rozeznania się, czy jest to rzeczywiście oferta konkurencyjna cenowo i czy nie jest możliwe wynajęcie samochodu za niższą cenę. Zachowanie takie nie zasługuje na ochronę prawa cywilnego, a wynikłe stąd zwiększenie rozmiaru szkody nie podlega kompensacji przez zakład ubezpieczeń. W ocenie Sądu, poszkodowany zbagatelizował ustawowy obowiązek współdziałania z ubezpieczycielem, wynikający z art. 354 § 2 KC., gdyż winien był zorientować się, czy pozwany jest w stanie zorganizować dla niego pojazd zastępczy i rozważyć najpierw jego ofertę, a dopiero później podjąć decyzję co do skorzystania z oferty powoda - co jednak musiałby rozsądnie uzasadnić. Istnienie powiązania kauzalnego pomiędzy zachowaniem się poszkodowanego, a zwiększeniem rozmiarów szkody (w kategoriach przyczynowości adekwatnej) traktowane jest jako początek procesu sędziowskiego wymiaru odszkodowania w granicach wyznaczonych treścią

art. 362 k.c. Wynika to wyraźnie z brzmienia powołanego przepisu, który stanowi, że jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Przy tym, na etapie postępowania likwidacyjnego, poszkodowanego reprezentował Powód. To Powód w imieniu poszkodowanego nie przyjął oferty wynajmu samochodu zastępczego i nie poinformował swojego mocodawcy, że taka oferta jest. Nie było to w interesie Powoda, który w ramach prowadzonej działalności zajmuje się wynajmem samochodów i który przypilnował, aby jego klient nie zrezygnował przedwcześnie z wynajmu pojazdu. Dlatego na etapie sporu sądowego nie było potrzeby badania, czy oferta Pozwanego co do zorganizowania wynajmu samochodu była realna. Skoro poszkodowany nie skorzystał z tej oferty i nie zamierzał z niej skorzystać, nie zapoznawszy się z nią uprzednio, to przed sądem jest na to za późno. Powód złożył dokumenty potwierdzające, że współpracuje z firmą wynajmującą pojazdy. Skoro poszkodowany nie był wcale zainteresowany ofertą partnera Zakładu (...), to ponad 3 lata po zdarzeniu nie ma co dywagować, czy we wrześniu 2017 roku ta firma mogła podstawić poszkodowanemu odpowiedni samochód.

Mając powyższe na uwadze Sąd ustalił, że w przedmiotowym stanie faktycznym celowe i ekonomicznie uzasadnione koszty najmu pojazdu powinny zostać obliczone – jak to uczynił pozwany – przy uwzględnieniu okresu 12 dni, które zostały zaakceptowane przez pozwanego zakład ubezpieczeń oraz stawki czynszu w wysokości 69,11 zł stosowanej przez podmiot partnerski pozwanego.

O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wynikającą z art. 98 k.p.c. Powód, jako strona przegrywająca sprawę, powinien zwrócić na rzecz Pozwanego wszelkie poniesione przez niego w toku postępowania koszty, które okazały się niezbędne do celowej obrony. Pozwany poniósł koszt wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika w wysokości 900 zł, który podlega zwrotowi przez Powoda.